

и недѣлимостта на държавната територия и, споредъ тѣхнитѣ държавно-правни идеи, владѣтелската властъ се приемала възъ основа принципа на индивидуалното наслѣдване само отъ единъ членъ отъ владѣщата династия. И затова държавнитѣ сили оставали винаги цѣлокупни и не се разпрѣсвали. У словѣнитѣ пѣкъ, напротивъ, съществувало началото на колективното наслѣдване владѣтелската властъ отъ всичкитѣ мъжки членове на владѣщата династия. За това словѣнскитѣ области се дѣлили на много малки части, ставали сѣ по-безсилни и не били въ състояние да оказатъ голѣмо съпротивление за покорението имъ отъ българитѣ и обединението имъ къмъ българската държава. Но въпрѣки това обединителното дѣло на българитѣ срѣщало много и мъчнопрѣодолими прѣпятствия, отъ които най-главни били: наклонността на словѣнитѣ къмъ децентрализацията и непрѣодолимото и несъкруσιμο съпротивление на силната византийска държава. Южнитѣ словѣни живѣли въ малки самостоятелни и независими области. Тѣ не знаели за голѣма централизирана държава и присъединението имъ къмъ такъва било ограничение на тѣхната политична свобода, та затова туй могло да стане само силомъ. За тѣхъ българитѣ били такива завоеватели, каквито били и хунитѣ, аваритѣ и византийцитѣ. Дѣйствително между тѣзи три политични яреми и владичества ще да е имало извѣстна разлика и, по всѣка вѣроятность, българскитѣ ще да е билъ по-лекъ, но туй въ нищо не е измѣнявало неговия характеръ. Аваритѣ били народъ свирѣпъ и кръвожаденъ и отъ тѣхъ най-много били измѣжвани всички словѣни, особено моравскитѣ. Затова, когато тѣ били разбити (791 — 803) отъ франкитѣ, словѣнитѣ тържествували отъ радостъ и за отмъщение силно ги нападали и не прѣстанали да ги прѣ-